

RKC Onderzoek Waterkeringen

Onderzoek naar :

- 1. doelmatigheid en doeltreffendheid van de realisatie van doelen en beheer en onderhoud Waterkeringen**
- 2. informatievoorziening hierover aan de VV**

Versie VV 270918

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Doelstelling van het onderzoek.....	3
3. Doelmatigheid.....	3
4. Onderzoeksvragen Doelmatigheid	4
5. Inzichtelijkheid financiën en doelbereik	6
6. Conclusies	9
7. Aanbevelingen	10
8. BIJLAGE (financiële) informatieverstrekking aan VV	12
Programmabegroting 2018 -2022	13
Kadernota 2018	14
Buraps.....	14
9. BIJLAGE NORMENKADER	15
Geïnterviewde personen.....	15

1. Inleiding

In 2017 heeft de RKC zich met de rekenkameronderzoeken vooral gericht op het leveren van een bijdrage aan de versterking van de bestuurskracht van de VV. In dit jaar wordt weer één van de kerntaken van het waterschap onder de loep genomen namelijk de bescherming van het gebied van WSHD tegen overstromingsgevaar.

De aandacht van de RKC gaat bij het onderzoek vooral uit naar de doelmatigheid van het versterken en/of beheren en onderhouden van de waterkeringen door het waterschap én naar de informatievoorziening aan de VV om te kunnen controleren.

In de volgende hoofdstukken zijn de onderzoeksvragen, zoals verwoord in het onderzoeksplan, anders geordend, namelijk naar doelmatigheid en informatievoorziening. De inhoud van de onderzoeksvragen is voorafgaand aan de start van het onderzoek voor reactie aan de fractievoorzitters van de Verenigde Vergadering voorgelegd.

2. Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is om vanuit de onafhankelijke positie van de rekenkamercommissie te bezien of de grote veranderingen betreffende het omgaan met het beperken van overstromingsrisico's op doelmatige en doeltreffende wijze door het waterschap worden opgepakt en daarmee samenhangend de gevolgen van de nieuwe benadering voor de uitvoering van het beheer en onderhoud.

De hoofdvraag van het onderzoek is:

Gaat WSHD op doeltreffende en doelmatige wijze om met de 'systeemsprong, wat inhoudt het beveiligen van het gebied van WSHD op basis de overstromings-risicobenadering en is de informatievoorziening over waterkeringen adequaat ten behoeve van het vervullen van de kaderstellende en controlerende functie.

3. Doelmatigheid

Om vast stellen wat de kansen voor doelmatig werken zijn bij het in stand houden van veilige dijktrajecten heeft de RKC zich in verbinding gesteld met het kennisinstituut Deltares. Dit instituut treedt in Nederland op als adviseur voor rijk, provincies, gemeenten, ingenieurbureaus en waterschappen bij waterstaatkundige vraagstukken.

De gedachtewisseling met het kennisinstituut heeft geleerd dat de nieuwe normering voor de versterkingsopgaven van de waterkeringen kansen biedt om de doelmatigheid van werken door het waterschap te vergroten. Met de nieuwe normering, de systeemsprong, op basis van een risicoinschatting/faalkans per dijktraject (wat is in een bepaald tijdvak de kans op overstroming?) kan een geheel dijktraject in ogenschouw worden genomen en niet meer (als voorheen) een onderdeel van een dijktraject, een individueel dijkvak. De nieuwe normering biedt nieuwe kansen voor de versterking door het toepassen van gevarieerde maatregelen langs het dijktraject én in de tijd.

Hiermee kan meer doelmatigheid en een efficiëntere middelenbesteding worden bereikt. Immers: niet elke dijkdwarsdoorsnede behoeft meer aan dezelfde eis te voldoen. Als het gehele dijktraject maar voldoende veiligheid biedt. De gelegenheid voor de inpassing van de versterking in tijd en ruimte wordt vergroot. Hierbij geldt vanzelfsprekend dat de uitvoering van de wettelijke taak niet in het geding mag komen. Hiertoe levert het Rijk instrumenten ter verificatie van de veiligheid van beoordeling en ontwerp.

Naast het onderzoek van de RKC op de hiervoor beschreven insteek op de doelmatigheid komt verderop ook de informatieverstrekking aan de VV aan de orde op het gebied van voortgangsinformatie over eerdere besluitvorming en de transparantie van baten en lasten op het financiële gebied.

4. Onderzoeksvragen Doelmatigheid

4a. Is er voldoende zicht bij WSHD op ruimtelijke ontwikkelingen bij de aanpak van waterkeringen om vooraf te kunnen plannen of begroten of worden ad hoc investeringen aan de VV voorgelegd?

Uit de interviews blijkt dat de gebiedskennis over ruimtelijke ontwikkelingen bij WSHD nog niet systematisch en structureel is georganiseerd. Als overheden aangeven dat zij wensen hebben m.b.t. herinrichting en aanpassing van dijken (bij voorbeeld voor recreatieve doeleinden) dan zal de betreffende overheid zelf veelal het initiatief moeten nemen om tot afspraken en zaken te komen met het waterschap. Gebiedsontwikkelingen worden nu getriggerd door het programmeringsproces. Hoewel er naar aanleiding van de eisen van de nieuwe Omgevingswet stappen zijn gezet met betrekking tot het verankeren van kennis van ruimtelijke ontwikkelingen in de organisatie, kan er op dit vlak nog meer vooruitgang worden nagestreefd. Dit wordt onderkend en voor de komende jaren wordt dit doorgezet.

Bij het HWBP wordt gewerkt vanuit een programma dat ook door de VV is vastgesteld. In de investeringsvoorstellen wordt teruggegrepen op dit programma en andere besluitvorming dienaangaande.

4b. Zijn in het kader van doelmatigheid de kansen in beeld om mogelijk 'werk met werk' te maken vanwege wensen of voornemens van andere overheden zoals Rijk, Provincie of gemeenten ?

Een voorbeeld van samenwerking met andere overheden is het project bij de Spijkenisserbrug waar samen met RWS wordt opgetrokken. Overleg met andere overheden vindt dus wel plaats maar is niet structureel geregeld en nog voor intensivering vatbaar.

Bij de planning en besluitvorming voor de toetsing van de dijktrajecten kunnen toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de planning cq prioriteitstelling meer worden meegewogen. Nu is vooral de inschatting over een versterkingsopgave leidend voor het plannen. De doelmatigheid van de samenwerking met andere overheden en daarmee de kans op een efficiency-voordeel bij een versterkingsopgave kan dus worden vergroot.

4c. Is de samenwerking tussen WSHD en andere overheden doelmatig georganiseerd met het oog op het invulling geven aan maatregelen ten behoeve van het beperken van wateroverlast?

Op het vlak van dichterbij elkaar brengen van overheden op het gebied van vraagstukken m.b.t. wateropgaven vinden er initiatieven plaats zoals het delen van GEO-informatie in een Waterschapsportaal en een project als ROBAMCI. Daarin wordt aan de hand van concrete voorbeelden getoond hoe een efficiënte beheerstrategie en maatregelen kunnen worden gekozen voor zowel de korte als de lange termijn. Waterschappen en ingenieursbureau voeden samen met Deltares dit project.

Daarnaast kan een concreet project zoals het vergroten van de waterveiligheid bij Dordrecht tot samenwerking met andere overheden leiden.

Voor wat betreft het inzicht van de VV over de planning van te toetsen waterkeringen tot 2023 is gebleken dat bij WSHD nog geen planningsoverzicht is verstrekt waarin voor de besluitvorming over de prioriteitstelling en planning van de 17 dijktrajecten die het gebied van WSHD omvatten, relevante criteria zijn gehanteerd. De RKC beschouwt in dit verband als relevante criteria naast de waterveiligheid: ruimtelijke ontwikkelingen en mogelijkheden, levensduur waterkering, kosteneffectiviteit. Het streven is 75% gereed te hebben in 2021. Trajecten met vermoedelijke versterkingsopgaven krijgen, zoals eerder opgemerkt, prioriteit in de planning.

Een concrete visie op de invulling van de meerlaagsveiligheid is eveneens nog niet expliciet aan de VV voorgelegd vanwege de koppeling met de Omgevingswet. Bij het MIRT Dordrecht is meerlaagsveiligheid wel aan de orde gekomen.

4d. Is de organisatie WSHD voorbereid op de financiële en organisatorische consequenties van de zogenaamde 'systeemsprong' en in hoeverre is de VV daarover geïnformeerd?

Een ontwikkeling die ná de vaststelling van het waterbeheerprogramma meer inhoud heeft gekregen betreft de zogenaamde systeemsprong. Voorheen waren normen gebaseerd op overschrijdingskans; per 1-1-2017 zijn nieuwe normen gebaseerd op overstromingsrisicobenadering (Deltaprogramma/-beslissing 2014). Zoals eerder aangegeven: wat is de kans dat zich ergens langs een dijktraject een overstroming voordoet in een bepaald tijdvak.

De overstap naar de nieuwe normen betekent een nieuwe wijze van toetsing; i.p.v. 1 x 6 jaar nu 1 x 12 jr met een continue karakter. Afgekeurde waterkeringen worden jaarlijks aangemeld voor de voortrollende (jaarlijks geactualiseerde) planning van het HWBP, v.w.b. het versterken van de waterkeringen. De Inspectie Leefomgeving en Transport ziet toe op de primaire keringen. Recent heeft de ILT een eerste audit uitgevoerd en daarover haar rapportage uitgebracht. Een informele verkenning geeft aan dat het ILT-oordeel is dat het waterschap goed op weg is met het op orde krijgen van de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht. Naar wij begrepen hebben wordt de bestuurlijke discussie hieromtrent binnenkort gevoerd.

De VV is zowel in de P&C-cyclus alsook op extra momenten op de hoogte gehouden over de nieuwe normering en de nieuwe wijze van benaderen van risico's. Op het gebied van de doelmatigheid van de organisatie om op de nieuwe wijze van werken optimaal in te

spelen zijn nog duidelijke stappen te zetten. Essentieel voor de doelmatigheid is het optimaal functioneren van het assetmanagement, de centrale sturing ten behoeve van het realiseren van optimale waarde, en dat is bij WSHD nog in ontwikkeling. In het lopende Ambitietraject wordt de betekenis van Assetmanagement ook aangegeven. Voor Waterkeringen is de functie wel ingevuld geweest maar momenteel is de functie vacant.

Het bij elkaar brengen van het beoordelingsproces en de bevindingen van Beheer en Onderhoud, ruimtelijke ontwikkelingen en technische info over de waterkeringen is voor het optimaal functioneren en de kosteneffectiviteit eveneens een voorwaarde. Nu is nog sprake van veelal in de organisatie gescheiden trajecten.

4e. Hoe doelmatig is het risicogestuurd beheer en onderhoud ingericht bij WSHD en heeft de VV voldoende zicht op de keuzes die in dit verband worden gemaakt?

WSHD heeft een wettelijke zorgplicht voor de waterkeringen en is zelf verantwoordelijk voor de invulling van deze zorgplicht. De primaire keringen worden geaudit door de Rijksinspectie ILT. Het ILT kiest voor systeemtoezicht, audits en realitychecks.

De kosten van beheer en onderhoud van zowel primaire als regionale waterkeringen zijn voor rekening van WSHD; WSHD heeft zorgplicht d.m.v. beheeractiviteiten (schouw, inspectie, onderhoud, vergunningverlening en handhaving). WSHD werkt met risicogestuurd beheer en onderhoud sinds 2014. Per object wordt bepaald welke risico's er zijn en hoe groot die zijn en welk preventief onderhoud nodig is.

De huidige beoordeling bij de uitvoering van het onderhoud door de organisatie bepaalt op dit moment de mate van doelmatigheid en dit is vooral afhankelijk van de kennis en ervaring van de medewerkers.

Bij de vorige beantwoordingen van onderzoeksvragen is reeds aangegeven dat de verschillende variabelen voor het informeren van de VV en het nemen van besluiten nog beter vormgegeven kunnen worden en WSHD op dat punt nog in ontwikkeling is.

5. Inzichtelijkheid financiën en doelbereik

Een basisdocument voor het rkc-onderzoek is het op 29 januari 2015 door de VV vastgestelde Waterbeheerprogramma (WBP) 2016 -2021. Het WBP bestaat uit een statisch en een dynamisch deel en daaraan is een uitvoeringsprogramma (UP) met een planning gekoppeld.

De inhoud van het WBP betreft niet alleen waterveiligheid maar gaat ook over bijvoorbeeld schoon water. Voor het onderzoek ligt de focus op de waterveiligheid en waterkeringen. Het statische deel van het WBP bevat de beleidskaders en doelen. Het dynamische deel koppelt de doelen aan te nemen maatregelen.

De kosten voor de projectgebonden aanpak en -herstel van primaire keringen bedraagt bij opname in het HWBP voor WSHD 10% van de hiervoor totaal benodigde middelen.

De kosten voor herstel, beheer en onderhoud regionale keringen komen geheel voor rekening van het waterschap.

In de P&C-producten wordt gerapporteerd (naar aanleiding van de wettelijke voorschriften van het BBVW) op het niveau van Plannen, instrumenten en registers, versterken, behouden en calamiteiten van waterkeringen. Investerings worden apart zichtbaar gemaakt. Het onderscheid in de exploitatie naar primaire en regionale keringen is in de bedragen, die in de P&C-producten met betrekking tot waterkeringen worden vermeld, niet direct zichtbaar terwijl de financiële gevolgen van het verschil tussen primair en regionaal voor WSHD aanzienlijk zijn.

De rapportage Waterwerken hanteert wel het onderscheid in primaire en regionale waterkeringen en gaat ook in op de realisatie van doelen. WBP en rapportage Waterwerken worden niet beschouwd als onderdeel van de P&C-cyclus.

De nieuwe opzet van de begroting voor 2019 gaat wel in op het onderscheid primaire en regionale keringen. De verwachting is dat in deze nieuwe opzet in grote mate tegemoet gekomen wordt aan de juiste informatiebehoefte voor de VV.

De Provincie Zuid-Holland wijst de regionale keringen aan, normeert deze en houdt toezicht. In 2014 is door provincie “Uitvoeringsbesluit regionale keringen West Nederland 2014” vastgesteld, inclusief termijnen voor toetsen etc. Voor niet-genormeerde regionale keringen voert provincie studies uit voor nut en noodzaak van eventuele aanpassingen ed.. Beheer- en onderhoudsactiviteiten van WSHD worden uitgevoerd met een optimale mix van prestaties, risico's en kosten van de assets.

Daarnaast is er voor de primaire keringen nog een bijzonderheid. Jaarlijks betaalt WSHD, evenals andere waterschappen, een zogenaamde solidariteitsbijdrage voor de versterking van primaire waterkeringen in Nederland. Voor WSHD bedraagt deze -ca. 9 mln. Door subsidies op grond van versterkingsopgaven ziet het waterschap een deel daarvan terug.

5a. Wordt de planning van het Uitvoeringsprogramma (UP), gebaseerd op het door de VV vastgestelde Waterbeheerplan, gehaald en sluit de voortgangsinfo in de P&C-cyclus aan op de belangrijkste doelen uit het Uitvoeringsprogramma ?

De informatie aan de VV door middel van de jaarstukken geven in hoofdstuk 3 Programmaverantwoording bij 3.1 Waterkeringen de algemene beleidsuitgangspunten, wettelijke en maatschappelijke kaders en de kaderstellende beleidsnota's.

Verder wordt in de jaarstukken de structuur van de programmabegroting gevolgd, te weten “plannen/instrumenten en registers waterkeringen”, “versterken waterkeringen”, “behouden waterkeringen” en “calamiteiten waterkeringen”. Iedere paragraaf beschrijft wat men wilde bereiken, wat daarvoor gedaan zou worden in het verslagjaar en wat ervoor gedaan is in het verslagjaar.

De doelstellingen van het WBP worden in het jaarverslag vermeld, maar de relatie tussen de structuur en beschrijving van de doelstellingen in het WBP en de jaarstukken is niet eenduidig te leggen, omdat de doelstellingen in de jaarstukken enigszins verspreid over de 4 gekozen paragrafen worden weergegeven. (zie hiervoor mbt de nieuwe opzet van de programmabegroting 2019)

Eén van de doelen in het UP is dat in 2017 alle projecten uit het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP) zijn uitgevoerd. De afgekeurde waterkeringen moeten binnen een jaar bij het rijk zijn aangemeld. Als een traject wegens andere prioriteiten niet voor financiering in het HWBP wordt opgenomen, kan het toch zijn dat het wegens ruimtelijke ontwikkelingen interessant is voor het waterschap om tot voorfinanciering te komen. Andere overheden kunnen wensen hebben of voornemens m.b.t. ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van doelmatigheid is het wenselijk dat hierop pro-actief wordt ingespeeld.

Een ander belangrijk doel dat m.b.t. waterveiligheid wordt genoemd in het Uitvoeringsprogramma is dat er in 2017 door WSHD een visie wordt vastgesteld op laag 2 van de meerlaagsveiligheid. Dat houdt in dat er in de ruimtelijke inrichting van een gebied maatregelen worden getroffen om de gevolgen van een overstroming zoveel mogelijk te beperken. Gemeenten hebben hier ook ideeën hierover (b.v. Dordt) dus dit vereist een goede samenwerking met het waterschap. (Zie ook het voorgaande hoofdstuk.)

De kennis op het gebied van de ruimtelijke inrichting maar ook de ontwikkelingen die zich daarin voordoen op het gebied van bouwen, wonen en andere ingrepen is essentieel voor de doelmatigheid van werken en kosteneffectiviteit.

5b. Is de info in de P&C-cyclus voldoende transparant voor de VV om de controlerende functie te kunnen vervullen betreffende het onderscheid in baten en lasten van primaire en regionale keringen en kan de VV de stand van zaken van onderscheidene dijktrajecten overzien met de info die hierover wordt verstrekt ?

Het onderscheid in baten en lasten van primaire en regionale keringen is momenteel niet eenduidig in de P&C-cyclus weergegeven omdat het onderscheid Primair/regionaal , zoals weergegeven in het WBP, in de P&C-documenten losgelaten wordt. Het WBP kent het onderscheid , inclusief doelstellingen en maatregelen, wel; alle overige P&C-documenten kennen een andere structuur waar het onderscheid tussen primaire en regionale keringen niet anders dan lastig te herleiden is. (zie hiervoor de nieuwe opzet/pilot van de programmabegroting 2019)

De info over dijktrajecten zoals die tot nu toe aan de VV wordt verstrekt, geeft wel een beeld van hetgeen er op onderdelen is gedaan aan de Waterkeringen, maar een totaalbeeld vanuit het totaal aantal km's en trajecten waterkeringen waar het waterschap voor verantwoordelijk is, ontbreekt.

In de bijlage zijn de verschillende indelingen van rapportagemomenten op een rijtje gezet.

6. Conclusies

Uit de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken met medewerkers van WSHD en externe betrokkenen concludeert de RKC op basis van de gedane bevindingen als volgt:

Ten aanzien van de onderzoeksvraag of er bij WSHD voldoende zicht is op gebiedsontwikkelingen om de aanpak van waterkeringen goed vóóraf te plannen en te prioriteren (in plaats van een ad hoc benadering) concludeert de RKC dat er, mede door de komst van Omgevingswet, goede stappen zijn gezet maar dat er voor de verankering van meer gebiedskennis ten behoeve van meer pro-actief werken ruimte is voor verbetering.

Ten aanzien van de vergroting van de doelmatigheid en efficiency van de aanpak waterkeringen door 'werk met werk' te maken concludeert de RKC dat er incidenteel met andere overheden goed wordt samengewerkt. Echter er is geen sprake van een structurele proactieve benadering en open houding naar andere overheden. Nu is vooral de versterkingsopgave leidend. Een meer integrale afweging in de projectaanpak en prioritering is mogelijk.

Over de doelmatige samenwerking met andere overheden stelt de RKC vast dat dit incidenteel gebeurt en dat er mede in samenwerking met andere waterschappen initiatieven zijn om de informatiepositie ten behoeve van een meer pro-actieve benadering te verbeteren. De RKC heeft in dit verband wel vastgesteld dat er in het kader van de controlerende functie van de VV nog geen planningsoverzicht is verstrekt van de aanpak van de 17 dijktrajecten waarbij het streven is om voor 2021 75% gereed te hebben. Ook is met de VV nog geen concrete visie gedeeld betreffende de invulling van het begrip 'meerlaagsveiligheid'.

Over de voorbereiding van de organisatie betreffende de zogenaamde 'systeemsprong' (de overstromingsrisicobenadering in plaats van normen gebaseerd op een overschrijdingskans) concludeert de RKC dat de organisatie hiermee goed op weg is. Uit (nog informele) informatie met betrekking tot de door de Inspectie Leefomgeving en Transport uitgevoerde audit, blijkt dat naar aanleiding van een eerste toetsing ook op de invulling van de zorgplicht van de waterkeringen weinig is aan te merken.

Met dit laatste is eveneens de onderzoeksvraag beantwoord over de doelmatige invulling van risicogestuurd beheer en onderhoud. De RKC heeft in dit verband wel vastgesteld dat het doelmatig werken vooral is gestoeld op de kennis en ervaring van de uitvoerende medewerkers. Er zijn verbetermogelijkheden door het vergroten van het leggen van meer onderlinge organisatorische verbanden (minder eilanden) en meer integrale kennisuitwisseling en planning. Voor het bereiken van meer doelmatigheid dient een assetmanager Waterkeringen de regie te kunnen voeren op de diverse betrokken partijen binnen het waterschap. De rol, de positie en het mandaat van de assetmanager zullen hiervoor met prioriteit op passende zware wijze moeten worden ingevuld.

Betreffende de inzichtelijkheid van de informatie die aan de VV wordt verstrekt concludeert de RKC dat voor WSHD voor de invulling van de P&C-informatie de voorschriften van de BBVW leidend zijn. Dit neemt niet weg dat het voor de VV

wenselijk is om informatie over de voortgang van belangrijke zaken zoals aanpak, versterking, beheren en onderhouden van waterkeringen zo weinig mogelijk versnipperd aangereikt te krijgen. Aan de verbetering van de P&C-info wordt reeds gewerkt. De resultaten worden volgens het waterschap bij de programmabegroting 2019 zichtbaar. De RKC zal dan toetsen of de verbeteringen betreffende het vergroten van inzicht in het onderscheid van primaire en regionale keringen en de samenhang tussen doelen in het Waterbeheerplan en verstrekte P&C-info zijn gerealiseerd.

7. Aanbevelingen

De voorgaande conclusies overziende stelt de RKC vast dat WSHD op dit moment met betrekking tot de waterkeringen redelijk in control is. Actuele ontwikkelingen tonen aan dat noodzakelijke veranderingen zijn ingezet. Voor de vergroting van de doelmatigheid is het gewenst om de blik verder naar buiten te richten ten behoeve van de intensivering van de samenwerking met andere overheden en meer integraal en pro-actief te plannen en te prioriteren. De nieuwe normering biedt daarvoor kansen. De intensivering van de rol, positie en zwaarte van de assetmanager is hiervoor cruciaal. Een verdere uitrol van de ingezette veranderingen vergt echter voor de organisatie nog wel enige tijd.

De RKC doet de volgende aanbevelingen:

1. Realiseer een strakke centrale regie op alle variabelen en relevante onderdelen ten behoeve van de aanpak van waterkeringen. Het is gewenst om op het gebied van Risico's-Prestaties-Kosten (assetmanagement) tot de meest efficiënte aanpak te komen. De assetmanager speelt hierbij een belangrijke rol. Hoewel het Ambitietraject de functie Assetmanagement ook benoemt, is de RKC van mening dat invulling van deze functie voor Waterkeringen een heel hoge prioriteit moet krijgen. Zonder de centrale sturing door de Assetmanager is het risico groot dat de reeds ingezette veranderingen en de nog door te voeren veranderingen blijven steken waarmee de gewenste doelmatigheid niet wordt gerealiseerd.
2. Door het opbouwen van adequate en up-to-date gebiedskennis op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen en wensen en plannen van overheden kan efficiënter worden ingespeeld op gebiedsontwikkeling, waarmee de kans op samenwerking met andere partners wordt vergroot; nu is het beoordelingsproces nog leidend voor de inventarisatie van gebiedsontwikkelingen. De 'lead' voor het mogelijk samen optrekken bij een projectopgave ligt nu bij andere overheden. Vanuit het oogpunt van vergroting van de doelmatigheid zou het waterschap zich pro-actiever naar andere overheden kunnen opstellen. In dit verband wordt opgemerkt dat met de VV de visie op de invulling van de Meerlaagsveiligheid nog niet is gedeeld. Plan dit.
3. Vergroot het inzicht in primaire en regionale waterkeringen. Regionaal lijkt vanwege de belangen van andere overheden zoals gemeenten beïnvloedbaar voor het maken van keuzes over de inrichting van een dijk (zie visie op Beheer Dijken van de gemeente Albrandswaard waar men kwaliteitseisen stelt). Werk

ten behoeve van samenwerkingsmogelijkheden aan een meer pro-actieve benadering naar andere overheden.

4. Betrek uitkomsten van het toetsingsproces van de waterkeringen in het kader van het Hoog Waterbeschermingsprogramma (HWBP) bij planning en uitvoering van Beheer en Onderhoud (B&O). Hiermee kan worden gezien welke maatregelen wanneer moeten worden gerealiseerd; het omgekeerde geldt ook: door het dichterbij elkaar brengen van de bevindingen en kennis van B&O bij het toetsings-/beoordelingsproces wordt de doelmatigheid vergroot. Nu zijn de taakgebieden nog grotendeels gescheiden. Stel een planningsoverzicht op van de aanpak van de 17 dijktrajecten en breng dit ter kennis van de VV.
5. De inmiddels lopende vernieuwde opzet van de programmabegroting gaat in de richting van verbeterde informatie voor de VV. Het doortrekken van de nieuwe lijn naar de andere P&C-producten moet nog worden uitgewerkt, maar verdient wel prioriteit. Dit aanpassen van de begroting moet als een eerste stap gezien worden die gevolgd (en gepland) moet worden door aanpak van de andere P&C-producten. Stel als doel om informatie aan de VV kernachtig en zo weinig versnipperd aan te reiken.
6. Geef de organisatie de tijd om gericht de gewenste veranderingen in de P&C-producten en in de organisatie te kunnen invoeren. Werk wel een planning uit van het veranderingsproces en breng deze ter kennis van de VV. Zorg hierbij voor aansluiting van het veranderingsproces op het Ambitietraject dat eind 2017 is gestart.

8. BIJLAGE (financiële) informatieverstrekking aan VV

Inhoud waterbeheerplan

Het Waterbeheerplan 2016-2021, vastgesteld door de VV op 29 januari 2015, gaat in een aantal hoofdstukken in op de waterkeringen van het waterschap.

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van het beheersgebied voor waterkeringen, watersystemen en waterketen, met ook in dit hoofdstuk een kaart van de waterkeringen.

Hoofdstuk 5 bevat de voor waterveiligheid relevante detaillering en aan de hand van de indeling in drie categorieën is beschreven op welke wijze het waterschap de planperiode aan de waterkeringen gaat werken.

De volgende indeling voor veiligheidsniveaus is daarbij gekozen :

Preventie (laag 1),
Ruimtelijke inrichting (laag 2) en
Crisisbeheersing (laag 3) met voor elke veiligheidslaag concrete doelstellingen.

Binnen laag 1: Preventie wordt het onderscheid gemaakt in primaire en regionale keringen omdat deze voor uitvoering en toetsing een andere aanpak met zich brengen.

Hoofdstuk 10 Maatregelenprogramma geeft in paragraaf 10.3 per veiligheidslaag, gekoppeld aan de doelstellingen, concrete maatregelen met een indicatie voor de planning in de planperiode en een duiding voor financiën (bestaand of nieuw).

Hoofdstuk 11 Financiële aspecten stelt vervolgens dat voor de uitvoering van de maatregelen zoals in hoofdstuk 10 verwoord, voor een deel gebruik gemaakt wordt van bestaande middelen, beschikbaar in de meerjarenramingen. Deze bestaande middelen worden overigens niet weergegeven in dit hoofdstuk. Voor de nieuw voorgestelde maatregelen geeft hoofdstuk 11 de financiële consequenties voor de exploitatie ten opzichte van de meerjarencijfers 2015-2019 indicatief schematisch weer.

Voor Waterveiligheid luiden die cijfers als volgt:

<i>raming</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
preventie (laag 1)	442K	442K	442K	659K	652K	737K
crisisbeheersing (laag 3)	16K	16K	16K	16K	16K	16K

Rapportage Waterwerken 2016

De rapportage Waterwerken kent voor Waterveiligheid de volgende indeling (en geeft voor de onderdelen de bijbehorende informatie) :

3.1 Introductie

laag 1 Preventie

laag 2 Ruimtelijke inrichting

laag 3 Crisisbeheersing

3.2 Veiligheid primaire keringen

3.3 Veiligheid regionale keringen

3.4 Versterking primaire keringen

3.5 Versterking regionale keringen

3.6 Zorgplicht waterkeringen

Programmabegroting 2018 -2022

De programmabegroting geeft (evenals in programmabegrotingen van voorgaande jaren) in hoofdstuk 3 Programmaplan in paragraaf 3.1 Waterkeringen de volgende indeling te zien :

3.1.1 Plannen/instrumenten en registers waterkeringen :

formuleren en vastleggen van beleidskader voor reglementaire beheerstaak “waterkeringszorg”;

vaststellen en onderhouden van leggers en beheerregisters;

monitoren van standzekerheid van de waterkeringen.

3.1.2 Versterken waterkeringen

het tot stand brengen, vernieuwen, aanpassen en het eventueel van derden overnemen van waterkeringen om wettelijk vastgestelde beschermingsniveau van bedijkte gebied in stand te houden

3.1.3 Behouden waterkeringen

met beheer en onderhoud waarborgen van waterkerend vermogen van primaire en regionale keringen die bij HD in beheer zijn.

uitvoeren van en toezicht houden op onderhoudswerkzaamheden aan de keringen (= incl muskus- en beverrattenbeheer)

3.1.4. Calamiteiten waterkeringen het beheersen en bestrijden van afwijkingen van de waterkeringen in bedreigende situaties en het (doen laten)treffen van maatregelen om de waterkerende functie te waarborgen en de gevolgen van calamiteiten te beperken, voor zover dat niet onder normale bedrijfsvoering valt

in iedere paragraaf wordt weergegeven “wat willen we bereiken in de planperiode”, wat doen we daarvoor in het betreffende jaar”, “wat doen we daarvoor in komende jaren”.

Tot slot wordt voor het geheel een schema met Lasten en Baten voor de jaren van de planperiode gegeven (“wat mag het kosten”). Ook in dit schema is de hiervoor genoemde indeling gekozen.

In bijlage 8 wordt een schema “overzicht en met toelichting geplande investeringsprojecten” voor de planperiode gegeven

Kadernota 2018

De Kadernota kent de volgende indeling voor hoofdstuk 2 Waterkeringen:

- 2.1 Kapitaallast ontwikkeling
- 2.2 Basisgegevens waterkeringen
- 2.3 Bestaande doelstellingen
- 2.4 Actuele ontwikkelingen
- 2.5 Inventarisatie onderhoudsprogramma's
- 2.6 Maatregelen op korte, middellange en lange termijn
- 2.7 Risicoparagraaf

De Kadernota 2018 vermeldt de doelen voor de primaire en de regionale waterkeringen conform WBP 2016-2021 in paragraaf 2.3 en 2.4.

Daarnaast wordt onder "actuele ontwikkelingen" een doorkijk gegeven tot 2035, waarin voor de primaire keringen en de boezem- en compartimentskeringen (boezem +compartiment = regionale keringen) maatregelen in periodes van jaren worden genoemd.

Voor de onderhoudsprogramma's wordt vermeld dat binnen het beleidsproduct "behouden waterkeringen" jaarlijks structureel € 1,9 mln beschikbaar is voor onderhoud, uitgewerkt in het Meerjarenonderhoudsprogramma (MOP) waterkeringen.

Gesteld wordt dat In 2016 zijn grote stappen gezet in werkorder gestuurd inspecteren en onderhouden en is voor assetmanagement een risicokaart ontwikkeld. Deze kaart wordt sturend voor inspectiefrequentie, planning van onderhoud en de vorm van onderhoud.

Paragraaf 2.6 gaat in op het afronden van de 1^e beoordelingsronde primaire keringen en op twee HWBP-projecten, te weten "Zettingsvloeing V3T" en "VLRT-Normtraject 20 3 ". Bij paragraaf 2.7 wordt gemeld dat er geen nieuwe risico's onderkend zijn.

Bijlage 1 geeft een overzicht met voorgenomen investeringen met voor Waterkeringen 1 project in 2018 (V3T) en 1 project in 2019 (versterken regionale kering Boezemvliet etc).

Bijlage 2 geeft het Financieel Meerjarenperspectief t/m 2022 met voor Waterkeringen :

	2018	2019	2020	2021	2022	
investeringen (mutatie kap.lasten)			0	10	10	10 246
exploitatie (mutatie)			1.010	1.115	1.050	1.150 430

Buraps

De Buraps die gedurende het jaar tweemaal opgeleverd worden, gaan ook van de structuur uit die de Programmabegroting hanteert. Begrotings-, realisatie-, prognosecijfers en de verschillen daarbij worden volgens deze structuur weergegeven.

9. BIJLAGE NORMENKADER

Vraag		uitkomst
Doelmatigheid	De middelen t.b.v. de invulling van de zorgplicht waterkeringen worden op doelmatige en efficiënte wijze ingezet. Onder doelmatigheid wordt in dit verband verstaan dat meekoppelkansen worden benut en het mitigeren van risico's op de meest efficiënte en effectieve wijze plaatsvindt. Gemaakte afwegingen t.b.v. de middeleninzet zijn transparant en zichtbaar gemaakt.	+/-
Doelmatigheid	Plannen, voornemens of wensen van andere (overheids)-lichamen zijn systematisch in kaart gebracht t.b.v. een doelmatige en efficiënte inzet van middelen voor beheerswerkzaamheden en de aanpak van projecten.	+/-
Info	De uitvoering van het UP betreffende waterkeringen en – veiligheid wordt conform planning gehaald en reeds bereikte doelen behoren tot de uitvoeringspraktijk. Indien overschrijding van de planning plaatsvindt en/of gewijzigd, is de VV hierover adequaat geïnformeerd.	+/-
Info	De VV is geïnformeerd over de financiële en organisatorische consequenties die de “systeemsprong” met zich meebrengt.	+
Info	De VV is d.m.v. de verstrekte info in d P&C-cyclus of anderzijds in staat om de controlerende functie m.b.t. de onderscheidene dijktrajecten te kunnen vervullen.	+/-

- Oordeel t.a.v. de norm is negatief
- +/- Er zijn mogelijkheden tot verbetering
- + Er is naar behoren gehandeld

Geïnterviewde personen

De dames Verburg en Ramler.

De heren Bergsma, van Dijk, Maas, van de Meijden, Spruijt, Waals, van Woerkom, Ebbelaar.

Extern: de heren Den Heijer (Deltares), Dijkman (ILT)